

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. R. Kok, Soest. Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. L.W. van der Meij, Zaamslag; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; Ds. P. van Zonneveld, Doornspijk; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn. tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

De Heere verwachten

„Maar die de HEERE verwachten, zullen de kracht vernieuwen, zij zullen opvaren met vleugelen, gelijk de arenden; zij zullen lopen en niet moede worden; zij zullen wandelen en niet mat worden.”

Jesaja 40 vers 31.

Jesaja ziet in de geest het volk van Israël, zuchtend onder de ballingschap. Zij zijn de wanhoop nabij. Zij staan als voor een muur, waar ze niet doorheen kunnen kijken. Konden ze maar door die muur heen zien. Hadden ze maar uitzicht. Want wat is een mens zonder hoop, zonder verwachting? Van buiten en van binnen strijd. Van buiten: de druk van Babel, waaronder het volk zwaar gebukt gaat. En behalve dat, ook nog de spotters, die durven vragen: „Waar is God, Die gij verwacht?” En van binnen: „Zouden Zijn beloftenissen immer haar vervulling missen?” Het laatste is het ergste. Want het gaat hier over beloften van God, en niet van mensen. En we weten allemaal: met mensen kom je vaak bedrogen uit. Veel beloven en weinig doen. Als het er op aan komt, laten ze je in de steek. „Vest op prinses geen betrouwen, waar men nimmer heil bij vindt”. Daar kan wellicht ieder van meepraten.

Maar het gaat hier over beloften van God. Van de Heere, Die gezegd heeft: „Zou ik spreken en niet doen, zeggen en niet bestendig maken”. Maar wat zie je er van? Niets! Totaal niets. „Mijn weg (d.i. mijn lot) is voor den HEERE verborgen”. DE HEERE weet niet van mij af! Geen gehoor! En dan te bedenken, dat de HEERE gezegd heeft, dat Hij de weg der rechtvaardigen kent. (Ps. 1). „En mijn recht gaat aan mijn God voorbij”. En dat, terwijl de HEERE beloofd heeft, dat Hij de verdrukte recht doet. (Ps. 146).

Hoe moeten we dit bezien? We kunnen deze zaak van twee kanten bekijken. Van de kant van de mens en van de kant van God. Van de mens uit bezien zeggen we: begrijpelijk. We kunnen ons niet boven het volk van Israël verheffen. Dat zou getuigen van weinig zelfkennis. Bezien van de kant van God, dan moeten we zeggen: wat verschrikkelijk. Wat een ongeloof. Het ongeloof, dat de Heere verdenkt in Zijn Almacht en in Zijn liefde. De Heere gaat menigmaal het geloof van Zijn kinderen beproeven. De Heere werkt vaak in de weg van het wonder en langs de weg van de onmogelijkheid. Het meeste geloof wordt beoefend in tijden van beproevingen. Blijven geloven in en vasthouden aan de Heere, ook al zie je er niets van. De Heere heeft daar recht op. En wat hebben Gods kinderen het gemakkelijk, wanneer zij leven uit het geloof. Dat zij het vaak zo moeilijk hebben, is eigen schuld. Zo ook het volk van Israël.

Wanneer zij hun ongeloofsklachten uiten, gaat de Heere hen corrigeren. Wanneer de ongeloofsplant zo welig tiert op de bodem van hun hart, zegt de HEERE bij monde van Jesaja: „Waarom zegt gij dan, o Jakob en spreekt, o Israël! mijn weg is voor den HEERE verborgen, en mijn recht gaat van mijn God voorbij? Weet gij het niet? Hebt gij niet gehoord, dat de eeuwige God, de HEERE, de Schepper van de einden der aarde, noch moede noch mat wordt? Er is geen doorgronding van Zijn verstand. Hij geeft de moeden kracht, en Hij vermenigvuldigt de

sterkte dien, die geen krachten heeft. De jongen zullen moede en mat worden, en de jongelingen zullen gewisselijk vallen: Maar die de HEERE verwachten, zullen de kracht vernieuwen: zij zullen opvaren met vleugelen, gelijk de arenden; zij zullen lopen en niet moede worden; zij zullen wandelen, en niet mat worden”.

Het blijkt dus, dat het volk van Israël van de hemelse majesteit Gods aardse denkt. (Heid. Cat. ant. 121). Bij de mens is het verstand beperkt, een mens kan vergeten, de krachten kunnen opraken, maar bij de HEERE, de Bron van alle leven en kracht, Die de hemel en de aarde uit niet heeft voortgebracht, niet.

Wat een voorrecht, als de HEERE, onze God mag zijn. Als onze verwachting op Hem is. Verwachten is heel iets anders dan lijdelijk afwachten. In verwachten zit spanning van het geloof. Varen, lopen, wandelen. Daar zit een anticlimax in. Wandelen is het rustigst. Beoefent U dat geheim? Het geheim van het verwachten van de HEERE? Verwachten: ik zie er niets van, maar weet er wel wat van, n.l. de toezegging van de HEERE.

Verwachten is ook aanhouden. „Ik hoop in al mijn klachten, op Zijn onfeilbaar woord. Mijn ziel vol angst en zorgen, wacht sterker op de HEERE, dan wachters op de morgen, de morgen, ach wanneer?” De HEERE kent ook onze zwakheden en Hij is het, Die steeds onze sterkte vernieuwt.

Mogelijk moet u, die dit leest, zeggen: het is bij mij net als met het volk Israël. Ik zit vol met ongeloof. Ik weet niet waar ik het zoeken moet: De HEERE gaat zulke moeilijke wegen met mij. Mij wordt alles bij de handen afgebroken.

Verwacht het dan van de HEERE. Dan bent U ongebroke in uw kracht, zoals de fiere vlucht van de adelaar. Dan hebt u geen last meer van de spotters. Geen last meer van uzelf. En wie het van Hem verwacht, zal nooit beschaamd uitkomen. „Hoe donker ooit Gods weg moog’ wezen, Hij ziet in gunst op die Hem vrezen”. Dat kan Hij doen omdat Christus de donkere diepte van de verlatenheid van God heeft doorgemaakt. In de drie-urige duisternis heeft de Vader Hem niet geantwoord. Bij Hem waren alle verwachtingen afgesneden, opdat een in zichzelf verloren mens door de Heere kan worden aangenomen.

Zalig de mens, die deze God mag kennen. Die mag pleiten op het Bloed door Hem gestort, het Bloed dat roept om verzoening van onze hemelhoge schuld. Allen, die de HEERE verwachten, kennen geloofsbeproevingen. Mocht u in zulke beproevingen leven en voor eigen gewaarwording langs diepe afgronden gaan, langs afgronden van vertwijfeling en moedeloosheid, dan is dit een woord aan u geadresseerd. „Die de HEERE verwachten, zullen de kracht vernieuwen.”

Maar als je er nu buiten staat? Als je geen hart hebt om God te vrezen? Als je verwachtingen zich alleen maar uitstreken tot het aardse leven? Wat is dat arm. Want alle aardse idealen zullen straks bij de dood als een zeepbel uit elkaar spatten. Maar u kunt ook die rijkdom deelachtig worden. In welke weg, vraagt u? Door heel eenvoudig uw knieën te buigen en te zeggen tegen de Heere: Heere; dat ik mag sterven aan alle aardse verwachtingen en wilt u mijn leven vernieuwen, zodat er ook in mijn hart hemelse verwachtingen geboren mogen worden en ik op die grond van het Borgwerk van Uw Zoon

Van de administratie

Aan giften werd deze keer f 50,- ontvangen, terwijl 10 nieuwe abonnees konden worden geboekt. Hartelijk dank hiervoor. De wintertijd met z'n lange avonden is weer aangebroken. Meer tijd misschien om te lezen en om abonnees voor ons blad te werven. De prijs kan geen bezwaar zijn. Er is, om de woorden van ds. v.d. Ent te gebruiken geen kerkblad zo goedkoop als Bewaar het Pand. De inhoud is het meer dan waard, vooral als de Heere het geschrevene tot zegen wil stellen, dan wordt het ons meer waard, dan het fijnste goud op aard'. Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn. Tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de redactie

1. **Nummering.** De opmerkelijke lezer van ons blad zal het niet zijn ontgaan, dat de nummering van de bladen van 23 september en 7 oktober j.l. fout is. Deze moet niet zijn no. 17, maar no. 18 en no. 19. Men gelieve dat even te verbeteren.

2. **Bezorging.** Er komen nog wel eens klachten binnen over de late bezorging van ons blad door de posterijen. Ook het laatste nummer is op verschillende plaatsen niet vóór de zondag bezorgd. Mogelijk zijn er meer klachten dan we weten. We worden daaromtrent gaarne ingelicht, niet wanneer de bezorging voor een enkele keer te laat is geweest, maar wanneer dit min of meer regelmatig voorkomt. We kunnen dan zien of er iets aan is te doen.

3. **School voor Dundas en Hamilton.** We ontvingen van C.V. te S. per bank een gift van f 200,-. Hartelijk dank daarvoor. Op de achterpagina van dit nummer staat een advertentie, waarin personeel voor deze school wordt opgeroepen. We maken daar even melding van, omdat het niet uit de advertentie blijkt, dat het om deze school gaat.

B.

mag zeggen door genade: „En nu, wat verwacht ik o Heere, mijn hoop die is op u”.
Rotterdam ds. P. Beekhuis.

De Tabernakel „Het heilige”.

Les 8.

Door het „Voorhof” van de tabernakel zijn we nu in onze gedachten genaderd tot de **woning** zelf, het „Heilige” en het „Heilige der heiligen”, doch van elkander gescheiden door het 2e Voorhangsel.

Het is geen groot gebouw, maar het is in feite een „klein houten huisje”, ja, met het „Voorhof” slechts een klein stipje in die grote woestijn.

Deze woning des Heeren is een duidelijke afbeelding van Gods KERK. Het „Heilige” van de strijdende Kerk hier op aarde en het „HEILIGE DER HEILIGEN” van de triomferende Kerk in de hemel, in wezen dus „het lichaam van Christus”, „Gods gebouw”, want zo sprak Paulus in I Korinthe 3:9b, namelijk: „Gods akkerwerk, Gods gebouw zijt gij!” En hiermede bedoelde hij toch de „Levende kerk”, Gods kinderen,

Nu zijn in het „strijdende deel” van de Kerk niet **allen** wàre lidmaten, zoals ook in het „Voorhof” van de tabernakel niet al de offeraars wàre kinderen Gods waren; ook niet alle priesters.

Mogen we dus zo de tabernakel zien in wezen als Gods gebouw, dus „het Heilige” en het „Heilige der Heiligen”, ach, wat is dan Gods Kerk in het oog van de mens maar een klein **stipje**, nietwaar! Ja, als een „Nachthutje in de komkommerhof.” Bij de wereld . . . een „verachte fakkel”.

Het „Heilige”, als eerste vertrek, ca. 10 bij 5 meter groot en het tweede: „het Heilige der heiligen” als een kubus-vorm 5 bij 5 meter. Beide gedeelten van het gebouwtje waren samengesteld met 48 „**berderen**” of **planken**. Dat waren de „stijlen”, waarvan we lezen, die rechtop, naast elkaar werden gezet, elke plank van 5 meter lengte en 75 cm. breedte. Zo was de hoogte van de woning dus 5 meter. De planken werden in twee zilveren **voeten** vastgelegd, zodat het Huis gevrijwaard zou blijven voor eventueel slingeren door windstoten.

Aan elke plank (zo blijven we dus dèze „berderen” noemen) waren 3 ringen bevestigd, van boven drie, in ’t midden drie en aan de onderkant drie. Door deze ringen (ook van goud) werden de planken aan elkaar verbonden met „richels”. Dit waren dan de **roeden**, eveneens met goud overtrokken. Het bijzonder-opmerkelijke was, dat die 48 planken van binnen met **goud** (we denken hier aan bladgoud) waren overtrokken.

En binnen deze wanden stonden dan aan de linkerkant de GOUDEN KANDELAAR, aan de rechterkant de TAFEL DER TOONBRODEN en daartussen, iets naar boven gesteld het REUKOFFER-ALTAAR.

Aldus het inwendige van het „Heilige” overziende, moet het alles toch wel voor de dienstdoende priesters een allerschoonst en indrukwekkendst gezicht geweest zijn bij het zachte schijnsel van de zeven lampen van de „gouden kandelaar”.

Lezen we niet in Gods Woord over de bouw van de tabernakel, dat alles gemaakt was van ’t „allerkunstigst” werk? En was niet de Heilige Geest Zelf de grote Onderwijzer van Bezaleël en Aholiab en anderen, die aan de tabernakelbouw hebben medegewerkt! Schrijft de Hebreër-brief niet, dat zij was „een voorbeeld en schaduw der hemelse dingen”! (Hebreë 8 : 5).

En bezingt de dichter van psalm 84 die schoonheid niet in vers 2: „Hoe lieflijk zijn Uwe woningen, o Heere der heirscharen!”

Welnu, zo wijst deze beschrijving van de tabernakel-bouw treffend heen naar de levende kerk als het **lichaam** van Christus met haar leden, afgebeeld door de 48 **berderen of planken en elke plank weer als** een deel van het geheel. En geldt dat ook niet van al de levende lidmaten der Kerk?

Maar nu komt het er dus ten zeerste op aan, ons te onderzoeken en zich af te vragen: mag ik door genade ook een „levend lidmaat” van die Kerk zijn geworden? Zo niet, hoe word ik dat dan? Wel, dat gaat dan overeenkomstig de bewerking van die „planken”, waarmede de tabernakel, het Heilige der heiligen samen-gesteld was.

Daartoe moesten eerst bomen **geveld** worden, het hout gedroogd en gezaagd tot planken en dan geschaafd en bekleed worden met ’t bladgoud en zo réchtop in de koperen voetstukken gezet worden.

We mogen dèze en verdere bewerking van die planken niet vergeestelijken, d.w.z. dat zij als „geestelijk” moeten opgevat worden, wat als zeer „ònschriftuurlijk” zou zijn. Maar wel mogen wij „vergelijkingen” maken tot profijtelijk onderwijs in de bearbeiding van zondaren door de Heilige Geest tot „levende” lidmaten van Gods Kerk.

Zoals dan eerst bomen geveld moeten worden, zo wordt vergelijkenwijze de zondaar van de hoogte zijner zelfvoldaanheid en eigengerechtigheid neergeworpen door de krachtadige werking van de Heilige

Geest en arm zondaar voor God gemaakt, zoals de „tollenaar in de tempel”, Paulus op de weg naar Damaskus en Manasse in de gevangenis van Babel.

Dan worden zulke gevelde bomen **gezaagd** tot planken; dat wijst op de „verbreking van het hart” en dat hart gewillig en bereid wordt gemaakt tot de dienst des Heeren.

Is dat òòk in ùw leven met ùw hart gebeurd, lezer(es)?

Die planken werden ook **geschaafd**, Want er moet ook nog zoveel van het „eigen ik” en van de aanklevende „eigengerechtigheid” afgeschaafd worden. Daaraan al meer ontdekt geworden, belijdt het: „Ik wist niet, dat mijn tere ziel nog zoveel van de aarde overhiel.” Nu wil dat niet zeggen, dat Gods kind als een „kluizenaar” moet leven en zich dus hele maal uit de dagelijkse bezigheden moet terugtrekken, zoals de „Dopersen” leren met hun „Doperse mijding”. De Heere wil juist, dat Zijn volk zal betrachten, wat we vinden in de bede van de „Morgenzang” vers 3:

„Dat wij ons ambt en plicht, o Heer’,
Getrouw verrichten, tot Uw eer;
Dat Uwe gunst ons werk bekroon’,
Uw Geest ons leid’, en in ons woon’.

Vervolgens werden de planken aan de binnenzijde met **goud** overtrokken. Dat wijst schaduwwachtig op de „genade-weldaden” des Heeren. We zouden hier de vergelijking kunnen maken met het „bekleed worden met de klederen des heils en de mantel der gerechtigheid van Christus”, naar Jesaja 61 : 10, een zeer schone belijdenis van Gods Sion! O, wat een kostelijke geloofs-wetenschap! Deze komt ook zo rijk uit, wanneer Gods kind door verdere geloofsoefening mag komen tot hetgeen afgebeeld is in de samenstelling van het Heilige met het Heilige der heiligen, namelijk het „ingezetworden” van de bewerkte planken in de zilveren „voetstukken” (de houvasten genoemd) en alzo dus rechtop staan vastgesteld.

Wijst dat niet kostelijk op het „gegrond-zijn” op het „vaste fundament Gods”? (II Tim. 2 : 19).

En dat „gegrond-zijn” wordt door het geloof gekend in de weg van ’t **verliezen** van alle zogenaamde vastigheden in zich zelf.

Tenslotte moeten we nog **bezien** het „Eerste voorhangsel” vòòr het „Heilige”, de deur. Het „eerste”, omdat er ook vòòr het „Heilige der heiligen” een voorhangsel was, het „grote voorhangsel”.

Dit eerste voorhangsel vòòr het „Heilige”, bewerkt met de kleuren: ’t hemelsblauw, purper en scharlaken op ’t witte linnen. Het zijn dezelfde kleuren, die we terugvinden op de „voorhang” vòòr het voorhof als de toegang tot de voorhof. Ook bevatte het vierde gordijn als een dekkleed over het Heilige en het Heilige der Heiligen, dus het **dak** vormend, diezelfde kleuren.

Over de heilrijke betekenis van deze kleuren willen we D.V. nader terugkomen.

Maar: nog eens! Is u door genade ook zulk een „plank”, in de zin van een „levend lidmaat” van Gods Kerk geworden?” Of, zoals de apostel schrijft in Petrus 2 : 5:

„Zo wordt gij ook zelve als levende stenen gebouwd tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus.”

Dr. v.L.

Uit de gouden Schatkist 4.

EEN HARTE KLACHT 3

Wanneer het de Heere behaagt de klacht van een bedrukte te veranderen in een lofzang, dan gaat de Heere op deze wijze te werk:

1. Hij opent de ogen. - Wij zijn vaak gelijk Hagar in de woestijn. Het water van de fles was verbruikt en zij zat in wanhoop neer. Er was een wel of bron dicht bij haar, genoegzaam om haar al haar leven van water te voorzien. Doch zij zag het niet, voordat God haar ogen opende. Gen. 21 : 15 - 19.

Zo is dikwijls een treurende ziel verlegen en radeloos. Zij zegt dan: „Mijn voorraad is verteerd. Ik verstond op zijn best maar weinig van de genade Gods. En helaas dat weinige is vergaan.” -

Maar zo de Heere nu een **harde** zaak van u begeerde, zou u die niet direkt volbrengen om uw toestand te veranderen?

U zou er wel een lange reis voor willen maken, of al uw bezittingen geven indien u daardoor verkrijgen kon, dat de genade in uw hart overvloedig werd.

Maar weet toch dat u langs die weg geen redding kunt verwachten.

Al uw eigen bedenkingen en pogingen zijn hier vruchteloos. Maar geloofd zij God, zij zijn net zo onnodig als dat ze te vergeefs zijn. We behoeven niet in de afgrond neer te dalen, noch ten hemel op te klimmen, noch over te varen aan de andere oever van de zee. Onze hulp is nabij. Rom. 10 : 6 - 8. Wij hebben geen kostbare offers van zilver of goud nodig. Ons redmiddel is „goedkoop”.

Welaan, staart dan niet langer op uw leegheid, maar ziet naar de Fontein, de Rivier, de Oceaan van alle genade.

Mocht de Heere u de ogen openen gelijk weleer Eliza's knecht, 2 Kon. 6 : 17, terwijl u tracht te wijzen op een Voorwerp dat aan al uw behoeften kan beantwoorden. Ziet op de Heere Jezus Christus, aanschouwt Hem, zoals Hij naakt, doorwond, bloedend, ster-vend en verlaten aan de kruispaal hing.

Aanschouwt Hem wederom als nu heersende in heerlijkheid, bekleed met alle macht in hemel en op aarde, omringd van duizendmaal duizenden engelen en gezaligden, die Hem aanbidden en tienduizend maal tien-duizenden die Hem dienen - en vergelijk dan uw zonden met Zijn rantsoenbloed, en uw behoeften met Zijn volheid, uw ongelooft met Zijn getrouwheid, uw zwakheid met Zijn kracht, uw onvastigheid met Zijn liefde.

Hij kan volkomenlijk ten uiterste toe, **zaligmaken**. Heb. 7 : 25.

Al onze bekommernissen en bezwaren ontstaan namelijk hieruit: dat onze ogen gehouden worden, dat wij Hem niet kennen. Luc. 24 : 16.

De eerste stap, dus, om er toe te komen dat onze lippen geopend worden, is, dat onze **ogen worden geopend, om Hem te zien, en Hem bij zulk een licht te aanschouwen, als** waardoor eens de tong van de ongelovige Thomas werd losgemaakt, zodat hij zich gedrongen voelde om uit te roepen: „Mijn Heere en mijn God.” Joh. 20 : 21.

2. Wanneer de **ogen** geopend zijn, is de Heere gewoon, in de tweede plaats, en als een gevolg daarvan, **het oor te openen**. - Als de Heere Jezus uit het oog is, dan zijn wij **doof** voor al de roepingen, nodigheden en beloften der Heilige Schrift. Maar het gelovig aanschouwen van Hem, die gestorven is, opdat wij zouden leven, wekt de aandacht op, en maakt ons gewillig en bekwaam om te **horen** wat de Heere tot Zijn volk zal spreken. Ps. 85 : 9.

En wat spreekt de Heiland tot ons vanaf het kruis? „Wendt u naar Mij toe, en wordt behouden - Ziet Mijne handen en mijne voeten, en mijn doorstoken zijde; dit alles droeg ik om uwentwil - Vreest niet, gelooft alleenlijk - O, gij kleingelovigen, waarom wankelt gij? Ik heb de pers alleen getreden. - Ik heb de dood, en hem, die het geweld des doods had, te niet gedaan. - Er is geen verdoemenis meer voor hen, die in Mij geloven.” Jes. 45 : 22; Joh. 12 : 32; Joh. 20 : 27; Marcus 5 : 36; Matth. 14 : 31; Jes. 63 : 3; Heb. 2 : 14; Rom. 8 : 1.

En wat zegt Hij, daar Hij nu aan Gods rechterhand verhoogd is, tot Zijn liefhebbers? „Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude. - Gij dan hebt nu wel droefheid; maar ik zal u wederom zien, en uw hart zal zich verblijden. - Die tot Mij komt, zal ik geenszins uitwerpen. - Ik ben de Eerste en de Laatste, en die leef, en ik ben dood geweest, en Ik heb de sleutels der hel en des doods. - Werpt uw zorg op de Heere, en Hij zal u onderhouden. - Ik zal uw ongerechtigheden dempen. - Weest welgemoed, uw zonden zijn u vergeven. - Gaat in vrede en zondigt niet meer.” Luc. 22 : 32; Joh. 16 : 22; Joh. 6 : 37; Openb. 1 : 17, 18; Ps. 55 : 23; Micha 7 : 19; Matth. 9 : 2; Joh. 8 : 11.

3. Door het openen der **ogen**, om Zijn voortreffelijkheid te zien, en der **oren**, om Zijn genaderlijke woorden te horen, - opent de Heere Jezus vervolgens het **hart**.

- Hij verbreekt de deuren der gevangenis, verschaft zich de ingang en stelt de gevangene in vrijheid. Hij raakt de steenrots aan, en de wateren vloeien. Ps. 78 : 20. Thans grijpt er een ware en kinderlijke boetvaardigheid plaats; thans blijkt de zonde aan het zieleoog uitermate zondig. Er was te voren wel een droefheid; doch zij was vruchteloos en zonder uitwerking. Maar het gezicht op Hem, die om onze zonden doorstoken is, en het strelend nieuws van

vergeving, aan het geweten bekend gemaakt, verwekt een droefheid van een andere aard, - een droefheid naar God en een onbevrouwelijke bekering - Zo was het gesteld met die vrouw, die 's Heilands voeten met hare tranen besproeide: zij was een groot zondares geweest en haar was veel vergeven; daarom had zij ook veel lief. Lucas 7 : 38, 47. En wanneer de ogen, de oren en het hart dus geopend zijn; wanneer het verstand opgeklaard, de wil gebogen, en de hartstochten gaande zijn gemaakt, dan is de genezing volbracht. Dan zullen de lippen vanzelf zich openen, en de mond vervuld worden met dankzegging en lof.

Och, of het de Heere behaagde, mij en een ieder die dit leest, door levendige en gevoelige ervaring, een duidelijker kennis van deze zalige verandering te schenken, dan door woorden - inzonderheid door mijn gebrekkige woorden - kan worden uitgedrukt.

Komt, laat ons wederkeren tot de Heere; want Hij heeft verscheurd, en Hij zal ons genezen; Hij heeft geslagen, en Hij zal ons verbinden. Hos. 6 : 1. Waarlijk, wij allen staan hier schuldig: wij allen hebben de Heere vertoornd, door ongelovigheid en door af te dwalen van Zijn goede weg, en daarom leven wij zo verre beneden onze voorrechten, en zijn zo menigwerf bezwaard en droevig, terwijl we in Hem gronden hebben tot gedurige blijdschap.

Laat ons dan samen onze harten verenigen in deze zucht: „O Heere, open Gij onze lippen; openbaar uw macht in het midden van ons; genees al onze breuken; verdrijf de dikke nevelen van ons ongelooft. Neem weg de last der zonden; reinig ons van al onze ongerechtigheden en afgoderij; en leer onze stamelende tongen en ongevoelige harten, de lof Uwer uitbundige goedheid verkondigen.”

John Newton.

Chr. Geref. Jeugdappèl

De Christelijke Gereformeerde jeugdvereniging „Bid en Werk” van Sliedrecht-C. heeft een landelijke appèldag voor de jeugd georganiseerd.

Deze dag wordt gehouden op D.V. zaterdag 20 november in de recreatiezaal van „Het Grote Bos” aan de Arnhemsebovenweg tussen Driebergen en Doorn. Thema: Grenzeloos. De morgenbijeenkomst begint om 10.30 uur. Tijdens deze bijeenkomst zal Ds. A. van de Weerd uit Urk spreken over „Grenzeloze macht . . .” en Ds. M. Vlietstra uit Bunschoten over „Gods grenzeloze overwinning”.

Na de pauze (van 12.00 uur tot 14.00 uur) volgt een forumdiscussie en een declamatorium. De opening en sluiting wordt verzorgd door Ds. M.C. Tanis uit Sliedrecht -C.

Voor de jeugd

Het Zonnekind 44.

Beste jongelui !

„en Simsons huisvrouw werd zijne metgezels, die hem vergezelschap had.”

Richt. 14 : 20.

Simson was kwaad weggelopen. Dat was wel te begrijpen, maar niet goed te keuren. Zo is er zo veel in het leven wat wel te begrijpen is, maar wat nooit goed te keuren is. We hebben daar de vorige keer al op gewezen.

Doch er gebeurt nog meer. Want hij ging bij zijn vrouw vandaan en keerde weer terug naar de ouderlijke woning. Dat is ook een punt wat vragen oproept. Mag een mens zijn vrouw verlaten? Mocht Simson zijn vrouw verlaten? Hij was er tenslotte toch wettig mee getrouwd, al was het dan een vrouw die hij niet had mogen nemen. Want hij was iemand van het bondsvolk. Het volk dat de HEERE apart gezet had en dat zich niet met de heidenen vermengen mocht. Doch als dit toch was gebeurd, dan was men er mee getrouwd, hoe dan ook.

We kunnen uit heel deze geschiedenis leren dat het waar is dat de ene zonde iedere keer weer de andere zonde voortbrengt. Als je op een hellend vlak je bevindt kun je alleen maar dieper naar beneden gaan. Zo is het met de zonde ook. Als je op de verkeerde weg bent terechtgekomen, je geraakt gaande verder van huis.

Als je eenmaal bent gaan liegen, moet je blijven liegen. De praktijk heeft dit al zo menigmaal geleerd. Misschien weten jullie daar ook wel iets van in je eigen leven? En als je geweten dan nog spreekt kom je in een cirkelgang van moeilijkheden terecht. Je kunt er alleen maar uitkomen door wáár te worden. Maar dat kost dan wel zelfverloochening. En zelfverloochening is een heel mooi woord. We weten het niet zelden ook heel goed te hanteren, namelijk als we het een ander kunnen voorhouden. Maar om het zelf in praktijk te brengen, dat is niet zo eenvoudig. Voor de ware zelfverloochening is genade nodig.

Want we zijn arglistig genoeg om onder het „mom” van zelfverloochening toch nog onszelf te handhaven. We „spelen” dan de minste met de vooropgezette bedoeling om toch de meeste te zijn. Daar deugt natuurlijk ook niets van.

Dat Simson bij zijn vrouw vandaan ging is een zaak, die in het jaar 1982 aan de orde van de dag is. Er is op het terrein van het huwelijksleven heel wat aan de hand. We hebben daar al eens eerder over geschreven. Men zegt dat tegenwoordig één van de drie huwelijken uit elkaar gaat. Ik heb de cijfers nooit gecontroleerd. Ik weet ook niet precies of deze opgave klopt. Doch als je mensen spreekt die op de burgerlijke stand een functie hebben, dan zegt men wel eens: Je moest het eens weten dominee, wat er allemaal aan de hand is tegenwoordig. Nu dat geloof ik graag. Want „hou en trouw” zijn steeds minder voorkomende woorden. Men komt er tegenwoordig ook toe, om zelfs niet eens meer te trouwen. Men gaat dan met elkaar vrijblijvend een verbintenis aan. Want men houdt er rekening mee, dat het helemaal niet denkbeeldig is dan men vroeg of laat toch op elkaar uitgekeken raakt. En dan is getrouwd zijn maar een lastige zaak. Zonder trouwen gaat het ook. Het is nog goedkoper ook. Want als je officieel gaat trouwen dan zijn er altijd de nodige kosten mee gemoeid, terwijl als je zonder trouwen bij elkaar kruipt, het geen geld kost. En je bent en blijft tenslotte vrij man en vrij vrouw. Waarom al dat getob?

Deze onbijbelse, goddeloze gedachte wint steeds meer veld. Het lijkt mij zelfs in de toekomst zo te worden, dat trouwen als een antieke zaak wordt gezien. Als het vroeger een zeldzaamheid was, dat men ongehuwd samenwoonde, zo dreigt het in de toekomst een zeldzaamheid te worden, dat men gehuwd samen woont.

Nu moeten jullie niet denken dat deze dingen alleen voorkomen bij mensen die met God en Zijn gebod geen rekening houden. Neen, het komt ook voor bij mensen, die het van huis uit beter weten. Het komt ook voor onder „ons soort”. Ik geloof zelfs te moeten zeggen: Meer dan menigeen vermoedt.

Daarom wil ik onze jonge mensen waarschuwen deze weg niet op te gaan. Laat de wereld je ten deze die weg niet voor-schrijven. Maar handel en wandel naar datgene wat God ons in Zijn Woord heeft voorgeschreven. Daar staat heel duidelijk dat het huwelijk eerlijk is onder allen en het bed onbevlekt. Maar de hoereerder en overspeler die zal God oordelen.

Op het wandelen in Gods wegen kan men Gods zegen verwachten. Niet omdat men zo veel beter is dan anderen, of waardiger in zichzelf. Want wie zijn eigen hart een beetje kent, weet wel beter. Want de zaden van alle boosheid leven in eens ieders hart. Doch je mag er Gods zegen op verwachten, omdat God er Zijn zegen aan verbonden heeft. Wie zijn weg wel aanstelt, zal de Heere Zijn heil doen zien.

Misschien zijn er wel die zeggen: Wij hebben dan onze weg wel aangesteld, doch van dat heil bemerken we maar weinig. We hebben alles volgens de regels gedaan en we zien alleen maar tegenslag als ons deel. Het lijkt dikwijls meer hel dan heil. Wat denkt u daar van?

Ik moet eerlijk zeggen dat ik ook alle vragen niet kan oplossen. Ik stel ze om jullie te laten weten dat ik niet langs de problemen die er in het leven kunnen zijn, heen wil lopen. Integendeel. Een vraag van grote betekenis is wel in dit verband, of ik de dingen wel juist zie. Want het kan wezen dat ik voor „heil” aanzie wat het helemaal niet is. Het omgekeerde komt ook voor.

Het kan wezen dat ik datgene met „hel” betitel, wat het toch ook niet is. Want voorspoed kan wel eens een vloek zijn. Dan is

het geen heil wat mij overkomt, terwijl ik aan het eind van mijn levensweg wel in de hel terecht kom. Hoevelen zijn er niet die op de weg van de voorspoed steeds verder van God en Zijn dienst verwijderd zijn?

Je kunt natuurlijk zeggen dat de zodanigen nooit echt aan God en Zijn dienst verbonden zijn geweest, want er is geen afval der heiligen. Accoord! Ik stem dit dadelijk toe. Doch daar ik maar een mens ben, zie ik altijd maar aan wat voor ogen is. En een ieder die met mij op gelijk niveau staat zal hetzelfde moeten getuigen.

Het kan ook wezen dat hetgeen ik als „hel” betitel, het ook niet is. Want veel tegen-spoeden kunnen wel eens een bewijs van Gods gunst zijn. Gelukkig zijn er ook die daarvan weten te getuigen. Namelijk dat zij door de tegenslagen heen naar de Heere zijn uitgedreven. Zij kwamen er achter dat zij op geen enkele verdienste bogen konden, ook al was dan alles volgens de regels verlopen. dan was er toch nog zoveel in hun leven, wat hen aanklaagde bij God, dat zij moesten belijden alle straffen waardig te zijn. En als de Heere hen dan kastijde, zelfs met geselen bezocht, konden zij er van achteren alleen maar dankbaar voor zijn. Ik schrijf: Van achteren! Want als de kastijding tegenwoordig is, is het geen zaak van vreugde, doch het werpt wel van zich een vreemde vrucht der gerechtigheid voor diegenen namelijk die er door geoefend worden.

Zo iemand zegt dan wel eens: Als de Heere mij niet krachtig, met een harde -en toch liefelijke- hand had staande gehouden, ik was doorgelopen de verkeerde kant uit en was in het eeuwige verderf terechtgekomen, zelfs met al mijn ingebeelde vroomheid.

Gelukkig als er onder mijn lezers zijn, die daar ook van weten te spreken.

Toen Simson zijn vrouw verlaten had, werd zij door haar vader gegeven aan zijn metgezel. Dat zal vermoedelijk de aanvoerder geweest zijn van die dertig bruidsjonkers. Dat de schoonvader van Simson dit deed, lijkt natuurlijk ook nergens op. Doch tenslotte was deze man een heiden en wat moet je daarvan verwachten? Hoewel hij van deze daad, omdat hij een heiden is, toch voor God niet is te verontschuldigen. Het laat zich ook wel denken, dat na de dood van die dertig Filistijnen, die door Simson waren verslagen, de schoonvader blij was dat hij van zijn schoonzoon was ontslagen. Want de wereld houdt tenslotte niet van diegenen die toch niet van de wereld zijn. Want dit moeten we toch door alles heen ook hier vasthouden, dat, hoe verkeerd Simson ook handelde -hij toch anders was dan de Filistijnen. God maakte onderscheid waar het door de zonde niet was. Dit is Zijn vrijmachtig welbehagen. Ik hoop dat jullie daar ook oog voor hebben.

Dat deze jongen bezwaar gemaakt heeft om de vrouw van Simson te nemen, geloof ik ook niet. Hij heeft misschien al wel een oogje op haar gehad tijdens de bruiloft. Het hart van een mens heeft ten deze onpeilbare diepten. Dat geldt van heidense harten, maar ook van onze harten. Alleen de Heere doorgrondt en kent het.

Doch ik moet weer gaan eindigen en neem daarom nu weer afscheid van jullie, tot de volgende keer.

Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

Boeken van Boekencentrum Postbus 84176 2508 AD 's-Gravenhage

1. Christelijke hulpverlening in een veranderende tijd door A. Noordegraaf en A. Romein.

Dit boek bevat drie opstellen, die nadere uitwerkingen zijn van lezingen die eerder door de beide auteurs werden gehouden. Het eerste opstel diende als bezinnend woord bij een jubileum van een diakonale stichting voor maatschappelijke dienstverlening en geeft een aantal overwegingen over christelijke hulpverlening in een tijd van sterke veranderingen. Het tweede opstel komt voort uit een lezing voor een dergelijke stichting en behandelt de verhouding tussen maatschappelijk werk en pastoraat. Het laatste opstel, oorspronkelijk gehouden voor een groep christelijk gereformeerde diakenen en eerder gepubliceerd in Ambtelijk Contact, is gericht op de praktijk van het diakonaat in de gemeente. De auteurs zelf over hun boek: „In een tijd, waarin bestuurders, diakenen en welzijnswerkers zich opnieuw bezinnen op de betekenis van het christelijk geloof voor

het welzijnswerk, bieden wij deze bijdrage aan. Wij willen daarmee de discussie over de indentiteit van dit werk dienen, zowel binnen als buiten de Gereformeerde gezindte, waartoe wij ons als medewerkers van de Gereformeerde Sociale Academie „De Vijverberg” te Ede rekenen”. Het bovenstaande schreef de uitgever in een brief waarbij dit boek ter recensie werd toegezonden. Het werk bepaalt ons bij de nood die er op allerlei gebied is. Het gaat er terecht van uit, dat zij die bij Gods Woord willen leven een roeping hebben om bij te dragen tot leniging van die nood. We hebben dit boek met belangstelling en in hoofdzaak met instemming gelezen.

We willen toch een paar opmerkingen maken. De eerste is, dat, wat we vaker vinden, de kerk te idealistisch gezien wordt. Alsof zij die zich bij de kerk voegen nu ook behoren tot de levende leden van het lichaam van Christus. De werkelijkheid is zo geheel anders. De geestelijke nood overtreft alle andere nood, in en buiten de kerk. Dat mogen we niet voorbijzien als het gaat om Christelijke hulpverlening. Hiermee in verband staat mijn tweede opmerking. Die betreft de plaats van Christelijk maatschappelijk werk. Hierover worden in het boek behartigingswaardige dingen geschreven. Maar naar mijn mening wordt

de zaak mee gezien vanuit de praktijk van de hulpverlening, die een zelfstandige plaats heeft verkregen. Dat vinden we overal bij allerlei arbeid van Christelijke barmhartigheid. In de praktijk is dat ook niet anders in te denken. Maar dan blijft de vraag of al deze arbeid die er ook vanuit de Gereformeerde gezindte geschiedt zich wel beperken mag tot hulpverlening in allerlei maatschappelijk nood. Dit wordt in het boek niet zo gesteld, maar wel komt de gedachte hier en daar naar voren: ik mag mijn geloof niet opdringen. Is dat het juiste uitgangspunt? Moet juist niet overal uitkomen wat de drijfveer van iemands handelen is? Het boek telt 96 blz., de prijs is f 13,90.

B.

ALLE BEGRIP TE BOVEN (104)

23. Het einde te Pulverbach (6).

Zoals de Gilpins kwam ook Samuel Hughes naar de omgeving om te sterven. Door de vriendelijkheid van enige vrienden was hij in staat om terug te keren naar een klein huisje, dat hij jaren vroeger voor zichzelf gebouwd had in Crows Nest Dingle (net aan de rand van Stiperstones). Zijn zuster, Martha Burgwin, was na de dood van haar man overreed om naar Pulverbach te komen en woonde in een klein huisje met een rieten dak (al lang verdwenen) bij het meer „Top o' the Town” te Churton. Zij was bevriend met Maria Carswell en ze hielden er van om samen over hogere dingen te spreken. Haar broer kwam haar opzoeken en werd toen zo ziek dat men dacht, dat hij daar zou sterven. Dr. Richard vermeldt enige aangename gesprekken met hem. Samuel genas genoeg om hem in staat te stellen naar zijn eigen huis terug te keren. Hij genoot ervan om aan William Benson te schrijven, die toen predikant van de kapel van Bernard te Hertford was, en verscheidene van deze brieven zijn bewaard gebleven. William had nu **Het leven en de brieven van James Bourne** uitgegeven en Richard volgde met **Herinneringen aan het leven en de bediening van Bernard Gilpin** en Samuel werd zeer bemoedigd, zei hij, door het lezen daarvan. Richard reisde door het dal en de heuvel op om hem in zijn laatste ziekte te bezoeken. Hij vond hem in een goede staat om mee te spreken; zijn ziel was vervuld van het overdenken van zijn naderend einde, werkelijk door God ondersteund. Hij keek graag uit zijn raam naar het opkomen van de zon en zei eens: „Dit zijn sommige van de schoonheden van God in de schepping en op dat moment kwam deze dierbare belofte tot mij: „Uliden daarentegen die Mijn Naam vreest zal de Zon der Gerechtigheid opgaan en er zal genezing zijn onder Zijn vleugelen”. „Uliden daarentegen die Mijn Naam vreest”, dat is de grote zaak. Er is geen bewijs van genade in het hart zonder de ware vreze voor God. Het heeft vele jaren geduurd voordat ik dat geleerd had, vele jaren. Ik wist dat er iets meer in de godsdienst was dan ik ooit gevonden had.” Maar nu had Samuel gevonden: O, voor één storm van die eeuwige heuvels!” zei hij tegen het einde en het was alsof hij het echt voelde, toen hij deze woorden herhaalde:

„Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen van mijn hart en mijn Deel in eeuwigheid”. Hij was acht en zestig jaar oud.

Richard Benson was een trouwe herder voor zijn kleine gemeente. Zwak als hij was bezocht hij zijn gemeente en hield hij ook bijeenkomsten voor samensprekingen; zonder twijfel herinnerde hij zich de geur van de bijeenkomsten bij Mr. Burrell en Mr. Nunn. Martha Burgwin was het volgende lid, dat hij verloor. „Niet dan tegen het einde”, schrijft hij, „vond zij de volle zekerheid van de zaligheid door Christus, waar haar ziel naar verlangde. Maar in januari, het jaar na de dood van haar broer, had ze een zeer zielsbevredigende verzekering van Gods eeuwige gunst jegens haar in Christus en van toen aan tot het einde van haar leven genoot zij een overvloedige hoop met weinig onderbreking. Dag aan dag placht ze te zeggen: „Vrede, volmaakte vrede, geen verwijt, geen vrees. Hij leidt mij zachtjes. Als u iets over mij zegt, als ik weg ben, zeg dan, dat ik niets ben dan een grote zondares. De Heere heeft al het werk gedaan. Ik heb zoete gemeenschap met Hem en deze zal spoedig nooit meer eindigen”.

Maria Carswell had haar man en zoon binnen een paar maanden verloren; zij placht te zeggen, dat de zegen van haar man, toen deze kwam, voor haar meer leek dan alles wat zij ooit ontvangen had. Zij was vijftien jaar weduwe, waarin zij mocht ondervinden de ondersteunende hand des Heeren en zeer waardeerde een uitkering van een Christelijke gemeenschap, de vereniging van vrienden van bejaarde pelgrims, die haar bewaarde voor gebrek. Bezoek aan haar, zei Richard, was vaak verkwikkend. „Zij informeerde hartelijk naar vrienden en vroeg altijd naar de tekst, waarover gepreekt was en had graag dat haar die voorgelezen werd. Het gebeurde nog al eens, dat zij over dezelfde of soortgelijke teksten gemediteerd had en zo was er een bron, die stof voor gesprek gaf. Zij wilde van de voorraad eten en het oude naar voren brengen omdat het nieuw was. Haar geest was krachtig en helder tot het laatst toe, terwijl leven, liefde en kracht min of meer altijd in haar openbaar kwamen. Zij stierf in december 1882. „Of ze gelukkig was?”, „Ja”, antwoordde zij”.

GEZINS-OF HUWELIJSBIJBEL

Een groot - formaat - uitgave, 18,5 x 28 cm, in de niet gereviseerde of gemoderniseerde

STATENVERTALING

Volledig in overeenstemming met het oorspronkelijk geschrevene. Heldere, duidelijk leesbare letter, prijs **f 49,50**

Idem met Psalmen en Formulieren **f 66,-**

Idem, met echt zilveren hoeken en sloten in stevige leren omslag **f 495,-**

Verkrijgbaar in de bekende boekhandel of rechtstreeks te bestellen bij de

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
ANTWOORDNR. 18 3300 WB DORDRECHT

NERVEUS? GESPANNEN?

Geheel plantaardige Zenuwtabletjes! Werken rustgevend en ontspannend. Kuur voor een maand **f 20,-**

Tevens uit voorraad leverbaar meer dan 40 kruidenmengsels o.a. Aambeien, Bronchitis, Bedwateren, Bloedzuiverend, Blaas en Urine, Borst en Hoest, Dikke darm. Kuur voor een maand **f 15,-**

NIEUW

Behalve de soorten Vermagering, Vochtafdrijvend en Zenuwen, nu ook Hoge Bloeddruk, Rheumatiek en Vernauwde Bloedvaten in tabletvorm verkrijgbaar. Maandkuur **f 20,-**

DROGISTERIJ SIKKING

Barrevoetestraat 5, 2011 WL Haarlem. Tel. 023 - 312882, b.g.g. 023 324606. Postgiro 190609.

U bent ook dit jaar weer hartelijk welkom op „De Verrassing”

Pension voor jong en oud. Bungalows en starcaravans.

Zondag eerbiedigend. Bespreek tijdig.

Postbus 302, 1794 ZG, Oosterend-Texel. Tel. 02223-661 of 391

KOMPLETE WONING-INRICHTING EN STOFFERING

Meubelen, Tapijten, Gordijnen, Bedden, Dekens, Zonwering enz. Vloerkleden en Oosterse tapijten.

Geheel vrijblijvend komen wij bij u thuis met onze zeer uitgebreide stalencollecties. Tapijten worden gratis gelegd en voor vakwerk staan wij garant!

Ook verzorgen wij diepreiniging van uw tapijt. Bel ons eens voor een afspraak! Beleefd aanbevelend:

B. Elderkamp

Frankenoord 17, 3079 LB Rotterdam. Tel.: 010 - 82 34 87

PLAATS UW FAMILIE-BERICHTEN IN BEWAAR HET PAND

TEACHERS REQUIRED

The Rehoboth Christian School of Copetown, Ontario, Canada is affiliated with the Free Reformed Church of North-America. We offer grades 1 through 12.

We invite applications for the 1983/1984 school year for elementary and secondary positions for teachers capable of teaching their curriculums from a biblical perspective.

Applicants are asked to submit their resumé to the following address:

MR. W. DROOGENDYK
SECRETARY - EDUCATION COMMITTEE
REHOBOTH CHRISTIAN SCHOOL
BOX 65
COPETOWN, ONTARIO
CANADA
LOR 1J0

Applications from residents of Canada will be accepted up to March 1, 1983, D.V. Applicants from outside of Canada are advised to apply as early as possible to facilitate immigration procedures.